

Projektbeskrivelse

Teori og praksis – læseforståelse og evaluering

Udgangspunkt for projektet

Projektet tager direkte afsæt i den ny læreruddannelse og intentionen om at styrke praksistilknytningen, samt i et generelt behov for at kvalificere de studerende ved at inddrage dem i udviklingsarbejde. Specifikt fokuserer projektet på, i en læreruddannelseskontekst, at styrke og tydeliggøre sammenhængen mellem læsefaglig teori og konkret undervisningspraksis, herunder udvikle undervisningsformer og materialer der kan understøtte de studerendes erkendelse af denne sammenhæng. I den forbindelse koncentrerer projektet sig om disse områder:

- Etablering af samarbejds- og undervisningsformer mellem læreruddannere, studerende og folkeskolelærere med henblik på at omsætte læsefaglig teori til undervisningspraksis rettet mod indskolingen.
- Inddragelse af andetårsstuderende på specialiseringsdelen Dansk yngste (DAY) i planlægning og afprøvning af metoder til læseundervisning i indskolingen
- Læseforståelsesteorier og evaluering af læseforståelse
- Forsøg med videodokumentation, som dokumentations- og refleksionsværktøj til anskueliggørelse, tematisering og evaluering af teori-praksis relationen inden for læseområdet.

Eksisterende viden på området

Projektet trækker på viden fra fire områder: praksissamarbejde i professionsuddannelser, læseforståelse, evaluering af læsning og videodokumentation.

1) Praksissamarbejde i professionsuddannelser

Projektets organisering tager udgangspunkt i viden om praksistilknytning på professionsrettede uddannelser. Der findes righoldig litteratur om særligt den praksistilknytning, som et praktikforløb giver mulighed for, herunder litteratur om læring i praksis mere generelt og om vejledning af studerende i praktik, fx hos Ingar Tron, Gunnar Handal og Peter Lauvås. Denne forsknings sigte på de studerendes generelle professionsudvikling vil i dette projekt omsættes til et specifikt fokus på udviklingen af de studerendes erkendelse af sammenhængen mellem teori og praksis inden for læseområdet i indskolingen.

2) Læseforståelse

Projektet trækker med hensyn til det faglige indhold på den nyeste forskning i læseforståelse, som den blandt kommer til udtryk i Ivar Bråten (red.): *Læseforståelse*. Men derudover vil vi i projektet også søge inspiration og ideer i den australske genrepædagogik.

3) Evaluering af læseforståelse

Projektets evalueringsdel trækker på de supplementer til den afkodningsfokuserede testtradition, der kommer til udtryk i Læseudviklingsskemaet *LUS* og i registreringsskemaerne i *Det gode læseforløb* og i *Veje ind i skriftsproget*, samt de seneste års udgivelser om evaluering af læsning, fx tidsskriftet CEPRÅ og bogen *Evaluering og test i læsning*.

4) Videodokumentation

Projektet vil hente viden om brugen af video som redskab i Helle Rønholt (red.): *Video i pædagogisk forskning* og i Helle Alrø og Marianne Kristiansens *Supervision som dialogisk læreproces*.

Mål

De centrale mål for projektet er

- At dokumentere og tematisere sammenhængen mellem teori og praksis i forbindelse med skriftsprogsundervisningen i indskolingen
- i samarbejde med studerende og folkeskolelærere at afprøve metoder til indskolingen, der bygger på forskningsbaseret viden om læseforståelse og evaluering af læseforståelse

Metode

Projektet falder i to faser, en planlægningsfase og en gennemførelsesfase.

Planlægningsfasen: I denne fase samarbejder vi med de 2 andetårshold om planlægning og forberedelse af et to ugers undervisningsforløb til 2. klasse med fokus på læseforståelse og evaluering af læseforståelse. Timerressourcer fra projektet anvendes til workshops med dobbelt- og trippellærerbetjening undervejs i planlægningsfasen for at sikre og understøtte koordinationen og den fælles diskussion, dels til et mindre antal ekstra undervisnings- og projektmoduler med de udvalgte studerende, der skal stå for undervisningen i 2. klasse (nødvendigt for at sikre projektet tilstrækkelig udfoldelsesplads i forhold til den almindelige undervisning).

Gennemførelsesfasen: I denne fase gennemfører en udvalgt gruppe af de holds studerende det planlagte undervisningsforløb i to 2. klasser på N. Zahle Seminariskole. Logistisk er det ikke muligt at placere gennemførelsesfasen i den almindelige praktikperiode på 2. år, og derfor vil den blive lagt i en periode hvor der ellers er undervisning. Af praktiske hensyn lader det sig ikke gøre at alle holdets studerende indgår i undervisningsforløbet. Vi forventer at kunne etablere en gruppe af frivillige særligt interesserede studerende på holdet til at varetage gennemførelsen af det planlagte undervisningsforløb. Udvalgte dele af undervisningen vil blive optaget på video.

Forsknings samarbejde

Vi tænker os Vibeke Hetmar i forbindelse med den metodiske afklaring af hvordan man undersøger og arbejder med relationen mellem teori og praksis, men kontakten er ikke etableret endnu.

Milepæle

Fase 1: Planlægning, efterår 2008

- Milepæl 1: (august 2008): Etablering af de forskellige kontakter og samarbejdspartnere i projektet: grundskolelærere og klasser

Fase 2. Forberedelsesfase, efterår 2008

- Milepæl 2 (oktober 2008): Det udvalgte 2. års danskhold modtager almindelig undervisning fra studiestart og frem til efterårsferien. Fokus i denne undervisning vil være generel indføring i begynderundervisning i læsning

Fase 3. Planlægningsfase (oktober 2008 – december)

- Milepæl 3 (december 2008): Endelig afklaring af projektets undersøgelsesmetode – evt. sparring med Vibeke Hetmar. Endelig afklaring af brugen af video.

Fase 4. Udarbejdelse af undervisningsplan (januar – februar 2009))

- Studerende og undervisere på det udvalgte danskhold arbejder med planlægning af det 2 ugers undervisningsforløb om læsning af sagtekster til 2. klasse. Arbejdet foregår i et sammenhængende modulbånd hen over de tre måneder
- Milepæl 4: Udarbejdelse af færdig undervisningsplan

Fase 5. Afvikling af undervisning (februar 2009)

- Milepæl 5: Afvikling af undervisningen

Fase 6. Efterbearbejdning, forår 2009

- Interview med studerende
- Milepæl 6: Udarbejdelse af artikler

Formidling

Som formidling af projektet udarbejdes enten en længere artikel til *Viden om læsnings* skriftserie (ca. 30 normalsider) eller en større afslutningsrapport.

Referencer

Allard, Birgitta (m.fl.) 2007: *Læseudvikling: bogen om ny LUS*, Alinea

Alrø, Helle og Marianne Kristensen 2008: *Supervision som dialogisk læreproces*, Aalborg Universitetsforlag

Bendixen, Carsten 2005: *Evaluering og læring*. Kroghs Forlag 2005

Boelt, Vibeke (m.fl.) 2004: *KvaN 70, Teori og praksis*, november 2004, 24. årgang

- Bråten, Ivar (red.) 2007: *Leseforståelse: lesing i kunnskabssamfunnet – teori og praksis*. Cappelen, Oslo
- Christensen, Bodil (red.) 2007: *Evaluering og test i læsning*, Kroghs Forlag
- Goldman-Segall, Ricki 1998: *Points of Viewing Children's Thinking*. LEA Publishers, New Jersey
- Hedeboe, Bodil & John Polias 2008: *Genrebyråen*. Hallgren og Fallgren
- Lauvås, Per og Gunnar Handal 2006: *Vejledning og praksisteori*, Forlaget Klim
- Liberg, Caroline og Maj Bjørk 2008: *Veje ind i skriftsproget: i fællesskab og på egen hånd*, Gyldendal
- Lundberg, Ingvar og Katarina Herrlin 2005: *Det gode læseforløb – kortlægning og øvelser*, Alinea
- Martin, J.K 2008 (under udgivelse): *Genre Relations*. Equinox
- Nielsen, Lene 2007: *Sproglig tekstanalyse: evaluering*. Syddansk Universitetsforlag, Odense
- Rothery, Joan 1996: »Making Changes: Developing an Educational Linguistics« in: Ruqaiya Hasan & Geoff Williams (ed.): *Literacy in Society*. Longman, London
- Rothery, Joan & Stenglin, Maree 1997: »Entertaining and Instructing: Exploring Experience Through Story« in: Frances Christie & Jim Martin (ed.): *Genre and institutions: Social Processes in the Workplace and school*. Pinter, London
- Rothery, Joan & Stenglin, Maree 2000: »Interpreting Literature: The Role of Appraisal« in: Len Unsworth (ed.): *Researching Language in Schools and Communities*, Continuum, London
- Rønholt, Helle (m.fl.) 2003: *Video i pædagogisk forskning*. Forlaget Hovedland
- Tron, Ingar 2001: *Lærer og Vejleder: Om pædagogiske retninger, vejledningsstrategier og vejledningsteknikker*, Forlaget Klim
- Williams, Geoff 2000: »Children's Literature, Children and Uses of Language Description« in: Len Unsworth (ed.): *Researching Language in Schools and Communities*, Continuum, London
- om litteraturundervisning ud fra et funktionel grammatisk perspektiv